

**Protokół z posiedzenia Jury jubileuszowej edycji konkursu „Ad fontes!
Odkrywamy tajemnice Kalisza i regionu kaliskiego”,
które odbyło się 3 czerwca 2024 r. w siedzibie Archiwum Państwowego w Kaliszu**

Konkurs został zorganizowany po raz pierwszy w 1994 r. pod nazwą *Co wiesz o Kaliszu?* Jego organizatorami była Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna im. A. Asnyka w Kaliszu oraz Kaliska Telewizja Kablowa Tele-Cal. Przez lata kilkakrotnie zmieniała się jego oficjalna nazwa oraz główny organizator. W 2024 r. przypada 30. rocznica zmagania konkursowych. Organizatorom zależało, by z tej okazji do uczestnictwa zachęcić jak największą grupę dzieci i młodzieży, co udało się osiągnąć.

Do tegorocznej, jubileuszowej edycji konkursu zgłoszono 58 prac z 11 szkół (7 SP i 4 szkoły średnie), w tym 42 prace ze szkół podstawowych i 16 ze szkół ponadpodstawowych. W zmaganiach konkursowych wzięło udział aż 108 uczestników – 73 ze szkół podstawowych i 35 ze szkół ponadpodstawowych. Zadanie polegało na opracowaniu 1 temy z puli 3 do wyboru:

- Maria Dąbrowska i jej związki z Kaliszem
- Sprawiedliwi wśród Narodów Świata z terenu Ziemi Kaliskiej
- Kalisz 1914 – miasto zrównane z ziemią

Prace były oceniane przez Jury w składzie:

- dr Grażyna Schlender – przewodnicząca, dyrektor Archiwum Państwowego w Kaliszu
- Justyna Godniak – reprezentant Starostwa Powiatowego w Kaliszu
- Mariusz Witczak – reprezentant Urzędu Miasta Kalisza
- Edyta Pietrzak – reprezentant Archiwum Państwowego w Kaliszu
- dr Anna Bestian-Zajac – sekretarz, reprezentant Archiwum Państwowego w Kaliszu

Największą popularnością cieszył się temat związany z Marią Dąbrowską – opracowano go 26 razy. Nie ma w tym, nic dziwnego, wszak pisarka jest patronką Roku 2024 w Kaliszu. 25 razy podejmowano zagadnienie związane ze zburzeniem Kalisza w 1914 r. 7 prac poświęcono kaliskim „Sprawiedliwym wśród Narodów Świata”. Jeśli chodzi o formę wykonania największą popularnością w tej edycji cieszyły się makiety – głównie ze względu na temat zburzenia miasta w 1914 r. Maria Dąbrowska to często portrety pisarki, szkice jej twarzy, a nawet rzeźba. Tradycyjnie już pojawiły się także opracowania pisemne w formie albumów, gry planszowe, czy filmy i prezentacje multimedialne.

Zmagania konkursowe odbywały się w dwóch kategoriach wiekowych: dla uczniów szkół podstawowych i dla uczniów szkół średnich. Jury postanowiło przyznać w kategorii szkół podstawowych Nagrodę Prezydenta Miasta Kalisza dla 1 osoby, w kategorii szkół średnich dla 2 osób. Nagrodę Starosty Kaliskiego przyznano w kategorii szkół podstawowych 1 osobie, w kategorii szkół średnich także 1. Przyznaliśmy także Nagrody Główne sponsorowane przez instytucje związane z działalnością naukową i kulturalną – 6 w kategorii szkół podstawowych dla 10 osób i 5 w kategorii szkół średnich dla 11 osób, a także Nagrodę Specjalną dla 3 osób. Oprócz tego wyróżniono 6 prac: 5 w kategorii szkół podstawowych i 1 w kategorii szkół średnich.

Nagrody i wyróżnienia w kategorii szkół podstawowych

Nagrodę Prezydenta Miasta Kalisza w kategorii szkół podstawowych otrzymuje: Julia Gmyrek ze Szkoły Podstawowej Nr 14 w Kaliszu, opiekun: Joanna Musiał-Galdusińska, dyrektor szkoły: Dagmara Zimoch

Uczennica wykonała piękną, bardzo realistyczną makietę zburzonego miasta. Praca wywarła ogromne wrażenie na Jury. Wymagała dużego wkładu pracy i dokładności. W tym celu bez wątpienia przejrano wiele zdjęć i dokumentacji innego typu. Dzięki temu udało się odwzorować ruiny kaliskiego śródmieścia z sierpnia 1914 r. Całość okraszono opracowaniem pisemnym, w którym świetnie scharakteryzowano tragiczne losy miasta.

Nagrodę Starosty Kaliskiego w kategorii szkół podstawowych otrzymuje: Róża Maciaszek ze Szkoły Podstawowej w Rajsku, opiekun: Bernadetta Blek, dyrektor szkoły: Honorata Wolniaczyk

Praca to drewniana walizka, pomalowana na pomarańczowo i wyścielana w środku ozdobnym materiałem, jej wypełnienie stanowi dwór w Russowie wyszyty kolorowymi nićmi i zalaminowany album poświęcony życiu Marii Dąbrowskiej. Całość zawiera piękne zdobienia. Uczennica umiejętnie połączyła kilka form wykonania, które wszystkie cechuje niesamowita precyzja i dokładność.

Nagrodę Główną Przewodniczącego Rady Miasta Kalisza w kategorii szkół podstawowych otrzymuje Aleksander Sadowski ze Szkoły Podstawowej w Brzezinach, opiekun: Alicja Krajewska, dyrektor szkoły: Maria Więclaw

Uczeń sporządził album na temat Edmunda Łuczaka, zaopatrzone w samodzielnie narysowany komiks. Przedstawia w nim historię lekarza z liskowskiego sierocińca, który ratuje życie małej Żydówce Natalii Landau. Zastosowana forma pozwala w przystępny sposób zaznajomić rówieśników autora z trudnymi zagadnieniami zagłady Żydów w czasie II wojny światowej. Pracę wykonano według bardzo oryginalnej koncepcji, która wymagała samodzielności i zaangażowania.

Nagrodę Główną Dyrektora Archiwum Państwowego w Kaliszu w kategorii szkół podstawowych otrzymują: Weronika Gil, Julia Nowak, Martyna Porada ze Szkoły Podstawowej w Brzezinach, opiekun: Alicja Krajewska, dyrektor szkoły Maria Więclaw

Pracę stanowi album pt. „W ogrodzie Sprawiedliwych”. Przedstawiono w nim losy ks. Adama Sztarka, lekarza Edmunda Łuczaka, Michaliny i Józefa Jaworowiczów, a także osoby do tej pory zupełnie anonimowej: Sabiny Kujawskiej. W wyborze wzorowano się na publikacji „Biografie Sprawiedliwych”, wydanej przez Naczelną Dyрекcję Archiwów Państwowych. Korzystano z licznych archiwaliów, nie zaniedbując przy tym warstwy plastycznej. Zdobienia albumu nawiązują do realiów otoczenia Instytutu Yad Vashem. Praca jest bardzo dojrzała i przemyślana.

Nagrodę Główną Dyrektora Miejskiej Biblioteki Publicznej im. A. Asnyka w Kaliszu w kategorii szkół podstawowych otrzymują: Stanisław Sobieszcański, Oliwia Janiak z Prywatnej Szkoły Podstawowej „Jagiellończyk” w Kaliszu, opiekun: Jakub Marciniak, dyrektor szkoły: Weronika Biała

Uczniowie nakręcili film na temat trudnej sytuacji Żydów w czasie II wojny światowej. Omówili poczynania Edmunda Łuczaka, Adama Sztarka i rodziny Jaworowiczów. Nagranie zrealizowano z dużą pomysłowością.

Nagrodę Główną Dyrektora Muzeum Okręgowego Ziemi Kaliskiej w Kaliszu w kategorii szkół podstawowych otrzymują: Zofia Antczak, Gabriela Szewczyk ze Szkoły Podstawowej w Rajsku, opiekun: Bernadetta Blek, dyrektor szkoły: Honorata Wolniaczyk

Uczennice wykonały album na temat życia i twórczości Marii Dąbrowskiej. Do tego dołożyły portret pisarki. Tekst w albumie wpisano odręcznie, w liniach, niczym w zeszyte szkolnym, co było z pewnością celowym zabiegiem.

Nagrodę Główną Prezesa Stowarzyszenia im. H. Sutarzewicz w Kaliszu otrzymuje Julia Wróbel ze Szkoły Podstawowej w Brzezinach, opiekun: Alicja Krajewska, dyrektor szkoły Maria Więclaw

Pracę stanowi jednodniówka dotycząca tragicznej rocznicy 1914 r. Skład zrobiono profesjonalnie, treść artykułów jest adekwatna do tematu głównego. Jednodniówka z powodzeniem mogłaby zostać wydana i cieszyłaby się z pewnością dużym zainteresowaniem.

Nagrodę Główną Prezesa Stowarzyszenia Archiwistów Polskich Oddział w Kaliszu otrzymuje: Szymon Wałęsa ze Szkoły Podstawowej w Rajsku, opiekun: Bernadetta Blek, dyrektor szkoły: Honorata Wolniaczyk

Uczeń wykonał album na temat Marii Dąbrowskiej. Zawarł w nim zdjęcia archiwaliów wraz z opisem, fotografie z wycieczki do Russowa oraz samodzielnie wykonane grafiki. Umiejętnie połączył kilka form plastycznych, co nie było proste z uwagi na to, że wszystko zawarto w ramach jednego albumu.

Wyróżnienie Prezesa Ochotniczej Straży Pożarnej w Kaliszu w kategorii szkół podstawowych otrzymują: Jan Pawlicki, Wojciech Kowalczyk, Antonina Zakrzewska ze Szkoły Podstawowej Nr 4 w Kaliszu, opiekun: Alicja Tomczyk, dyrektor szkoły: Izabela Kurek

Wyróżnienie Dyrektora Archiwum Państwowego w Kaliszu w kategorii szkół podstawowych otrzymuje: Zofia Wysocka z Prywatnej Szkoły Podstawowej „Jagiellończyk” w Kaliszu, opiekun: Jakub Marciniak, dyrektor szkoły: Weronika Biała

Wyróżnienie Dziekana Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM w kategorii szkół podstawowych otrzymują: Hanna Kołodziejczyk, Zuzanna Olszyna ze Szkoły Podstawowej Nr 1 w Kaliszu, opiekun: Tadeusz Karczewski, dyrektor szkoły: Beata Zalewska

Wyróżnienie Prezesa Polskiego Towarzystwa Historycznego w Kaliszu w kategorii szkół podstawowych otrzymuje: Kalina Pęczek ze Szkoły Podstawowej w Brzezinach, opiekun: Alicja Krajewska, dyrektor szkoły: Maria Więclaw

Wyróżnienie Prezesa Polskiego Towarzystwa Historycznego w Kaliszu w kategorii szkół podstawowych otrzymuje: Paulina Pietrzak ze Szkoły Podstawowej w Rajsku, opiekun: Bernadetta Blek, dyrektor szkoły: Maria Więclaw

Nagrody i wyróżnienia w kategorii szkół ponadpodstawowych

Nagrodę Prezydenta Miasta Kalisza w kategorii szkół ponadpodstawowych otrzymują: Julia Rapala, Tatiana Stasiak z IV Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Anna Torz, dyrektor szkoły: Joanna Dolna

Uczennice wykonały album poświęcony „Sprawiedliwym wśród Narodów Świata” związanym z ziemią kaliską: ks. Adamowi Sztarkowi, Edmundowi Łuczakowi, Michalinie i Józefowi Jaworowiczom. Autorki w umiejętny sposób wplotły w narrację związaną z losem Żydów w czasie II wojny światowej wątki lokalnych bohaterów. Tekst wpisano odręcznie. Skorzystano z zasobu archiwalnego do udokumentowania wyników swoich badań – wklejono wiele zdjęć. Całość opatrzone trafną bibliografią, co wywarło na Jury duże wrażenie.

Nagrodę Starosty Kaliskiego w kategorii szkół ponadpodstawowych otrzymuje: Oliwia Kwaśniewska z V Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Paulina Marciniak, dyrektor szkoły: Beata Szulc

Uczennica wykonała album, na którego okładce znajduje się samodzielnie namalowany dwór w Russowie wraz z portretem Marii Dąbrowskiej. Wypełniono go licznymi grafikami i zaopatrzone w detale o charakterze dekoracyjnym. Nawiązano przy tym umiejętnie do obecnej przestrzeni miejskiej Kalisza i miejsc, które upamiętniają znaną pisarkę. Praca bardzo solidna i pracochłonna.

Nagrodę Główną Dyrektora Archiwum Państwowego w Kaliszu w kategorii szkół ponadpodstawowych otrzymują: Oliwia Milek, Martyna Kowalczyk, Klaudia Baran z V Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Paulina Marciniak, dyrektor szkoły: Beata Szulc

Pracę stanowi makieta dworku w Russowie, wykonana z drewna, kartonu i kolorowego papieru, a także portret Marii Dąbrowskiej w ołówku, oparty na sztaludze. Całość uzupełniono opracowaniem pisemnym z biogramem pisarki i charakterystyką jej twórczości. Praca łączy różne formy wykonania i nawiązuje mocno do podkaliskiego Russowa – miejsca, w którym pisarka się urodziła.

Nagrodę Główną Rektora Uniwersytetu Kaliskiego im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego w kategorii szkół ponadpodstawowych otrzymują: Julia Olejniczak, Paulina Przybyłek i Maria Szczupak z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Kaliszu, opiekun: Izabella Galuba-Bryja, dyrektor szkoły: Agnieszka Korotczuk

Uczennice sporządziły tradycyjne, bardzo skrupulatne opracowanie pisemne na temat Edmunda Łuczaka i pomocy, jakiej udzielił Natalii Landau. Praca profesjonalna, zaopatrzona w przypisy, archiwalia z wielu źródeł. Ma walory prawdziwego opracowania o charakterze naukowym.

Nagrodę Główną Dyrektora Książnicy Pedagogicznej im. A. Parczewskiego w Kaliszu w kategorii szkół ponadpodstawowych otrzymuje: Emilia Kucharska z Zespołu Szkół Ekonomicznych w Kaliszu, opiekun: Izabella Galuba-Bryja, dyrektor szkoły: Agnieszka Korotczuk

Uczennica nakręciła film na temat zburzenia miasta z wykorzystaniem widokówek, obwieszceń władz niemieckich z zasobu Archiwum, co pozwoliło dobrze oddać atmosferę sierpnia 1914 r. Do filmu dołączono scenariusz w formie wydruku.

Nagrodę Główną Prezesa Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział w Kaliszu otrzymują: Wiktoria Janiak, Igor Kubasik, Taisa Wysocka z I Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Remigiusz Przybył, dyrektor szkoły: Urszula Janczar

Pracę stanowi gra planszowa na temat zburzenia miasta w 1914 r. Stanowi wierną replikę gry Monopoly. Samodzielnie wykonano banknoty, karty gruntów i planszę.

Nagrodę Główną Prezesa Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Archiwaliów otrzymuje: Agata Adamska z I Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Remigiusz Przybył, dyrektor szkoły: Urszula Janczar

Uczennica wykonała rzeźbę – pomnik Marii Dąbrowskiej posadowiony na cokole z elementami architektury Kalisza. Oryginalny pomysł i wykonanie, wymagający talentu plastycznego.

Nagrodę Specjalną Kaliskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk w kategorii szkół ponadpodstawowych otrzymują: Lena Chudziak, Oliwia Rybak, Zofia Grabowska z IV Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Anna Torz, dyrektor szkoły: Joanna Dolna

Uczennice przygotowały prezentację multimedialną na temat zburzenia Kalisza, opisując losy m. in. Bronisława Bukowińskiego, Kazimierza Rymarkiewicza. Praca bardzo pomysłowa, gdyż jako jedna z nielicznych charakteryzuje się nieco innym podejściem do tematu.

Wyróżnienie Przewodniczącego NSZZ „Solidarność” Wielkopolska Południowa w kategorii szkół ponadpodstawowych otrzymują: Kornelia Kasprzak, Maja Wojtczak z IV Liceum Ogólnokształcącego w Kaliszu, opiekun: Anna Torz, dyrektor szkoły: Joanna Dolna

Wszyscy pozostali uczestnicy konkursu otrzymają podziękowania za udział – prosimy o odbiór po zakończonej uroczystości przez nauczycieli.

Na tym protokół zakończono.

Załącznik Nr 1

Wykaz szkół biorących udział w konkursie

Szkoła Podstawowa Nr 1 w Kaliszu
Szkoła Podstawowa Nr 2 w Kaliszu
Szkoła Podstawowa Nr 4 w Kaliszu
Szkoła Podstawowa Nr 14 w Kaliszu
Szkoła Podstawowa w Brzezinach
Szkoła Podstawowa w Rajsku
Prywatna Szkoła Podstawowa „Jagiellończyk” w Kaliszu
I Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu
IV Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu
V Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu
Zespół Szkół Ekonomicznych w Kaliszu

Załącznik Nr 2

Wykaz nauczycieli - opiekunów

Tadeusz Karczewski – Szkoła Podstawowa Nr 1 w Kaliszu
Ewa Mąkowska – Szkoła Podstawowa Nr 2 w Kaliszu
Marta Kaczmarek – Szkoła Podstawowa Nr 2 w Kaliszu
Alicja Tomczyk – Szkoła Podstawowa Nr 4 w Kaliszu
Joanna Musiał-Gałdusińska – Szkoła Podstawowa Nr 14 w Kaliszu
Alicja Krajewska – Szkoła Podstawowa w Brzezinach
Bernadetta Blek – Szkoła Podstawowa w Rajsku
Jakub Marciniak – Prywatna Szkoła Podstawowa „Jagiellończyk” w Kaliszu
Remigiusz Przybył – I Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu
Anna Torz – IV Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu
Paulina Marciniak – V Liceum Ogólnokształcące w Kaliszu
Izabella Galuba-Bryja – Zespół Szkół Ekonomicznych w Kaliszu

Załącznik Nr 3

Wykaz uczestników, którzy otrzymali podziękowania za udział

1. Katarzyna Jaśtak
2. Mateusz Staszak
3. Wiktoria Marczak
4. Weronika Dominiak
5. Zofia Pałys
6. Zuzanna Paduch
7. Melania Marciniak
8. Julia Plucińska
9. Nikola Śniegula
10. Zofia Bryła
11. Julia Kozyra
12. Anna Włodarczyk
13. Marta Zawałowicz
14. Wiktoria Marczak
15. Gabriela Kaczmarek
16. Nikodem Józefiak
17. Milena Kupczyńska
18. Kaja Balcerzak
19. Jakub Kaczmarek
20. Jakub Bilski
21. Stanisław Antczak
22. Filip Nawrocki
23. Jędrzej Tokarski
24. Katarzyna Gałkowska
25. Cassandra Gago
26. Adrianna Staszak
27. Weronika Szulgan
28. Lena Knop
29. Małgorzata Olkiewicz
30. Pola Zmuda
31. Zuzanna Pawelec
32. Marta Budź
33. Anna Antczak
34. Maria Jurek
35. Kacper Kranc
36. Mikołaj Gazdecki
37. Kacper Żakowski
38. Miłosz Osuch
39. Maja Sanicka
40. Lena Kobierska
41. Agnieszka Szymaniak
42. Klaudia Pietrzykowska
43. Oliwia Parzych
44. Sofia Alieva
45. Remil Aliev

46. Karolina Hashchyts
47. Tobiasz Błaszczyk
48. Natalia Sobuś
49. Magdalena Kowalczyk
50. Bianka Miechowska
51. Franciszek Włodarz
52. Aleksandra Ambroziak
53. Aleksander Wosiek
54. Zuzanna Stodolna
55. Weronika Walczak
56. Lena Gąsior
57. Kornelia Skonieczna
58. Michalina Kaleta
59. Milena Wieczorek
60. Jessica Zimna
61. Milena Grabarczyk
62. Wiktoria Garnecz
63. Aleksandra Kaczmarek
64. Maria Kaczmarek
65. Sebastian Chmielarczyk
66. Nikodem Bruske
67. Filip Kliber
68. Piotr Mroziński
69. Mateusz Zduński